

A kis Rókus pusztulása.

— Eltűnik a régi Pest emléke. —

(Saját tudósítónktól.) A Rákóczi-ut, a Vas- és Stáhlj-utcák sarkán van egy szürke, minden diszesség nélküli, komor és egyemeletes épület, amely előtt a sétálgató ember önkéntelenül így szól: ez még a betyár-időből van itt. A régi Pest kis darabja ő, amelyet most majd, közel jövőben, szintén eltüntetnek, azzal a gyors művelettel, ami a modern házbontás technikája. Véletlenül azonban, ezért igazán s egyáltalában nem kár. Jó ideje ugyanis éppen nem kellemes emlékek fűződnek hozzá, sőt egyenest bántó, disszonáns pont volt a Rákóczi-ut napfényében. Kapujain évtizedek óta hangtalanul, kendő mögé bujva, szegyenkezve mentek be azok, akiknek ott, falain belül dolguk akadt. Ugyanoly célra szolgált, mint a tőle pár lépésnyire álló, ugyanily stílű, de sokkal nagyobb, kaszárnyyszerű, ablakainak rácsai közt ujabban virágokat rejtő épület. A Rókus. De ezt, a kisebbiket, a kis Rókust, csak halk hangsúlyozással, csöndesen merték emlegetni a pesti periferiákon lakó társadalmak alsóbb régióiban is. Ez a kis Rókus volt ugyanis az utcán élő és kereső lányok kórháza.

Ma a Rákóczi-ut legrégebb háza. Korra nézve valamivel idősebb, mint az, ami nagy Rókus elnevezéssel szinte apjaként szerepel a nép fantáziájában. Kétszáz évvel ezelőtt, 1712-ben épült, s eredetileg természetesen egészen más, vigabb és derűsebb funkciója volt. Kapuján cimert simogatott a Rókus felől jövő szél. Kuria volt a kis Rókus, a Kubinyi-nemzetség udvarháza, vidékről Pestre rándult módos és mulató gentryk zajos szalonja. Körülötte a vidék persze jó távolságban csupa homokbucka, a város csak a Kossuth Lajos-utca sarkán örökdő Hatvani-kapunál kezdődött. Emeletsorával, nagy udvarával, oszlopos, kastélyszerű tornáccal azonban a maga idején Pesten szinte szenzációszámba ment. Egyike volt ama néhány, s a tizennyolcadik század elején legszebb épületeknek, amelyivel Pest, a török korszak után, kinőni kezdett leperzselt, szegény és kisfalusias jellegéből.

Első tulajdonosai, a Kubinyi-nemzetség után a város tulajdonába került. U. n. D o l o g h á z lett, ahol jött-ment csavargókat akartak hasznos mesterségek gyakorlásával megjavítani. Ez a rendeltetése megmaradt a múlt század közepén tul, a hetvenes évekig. Ekkor 1876-ban csináltak belőle kórházat, perdíták számára, akiből kezdettől fogva száz negyven-százhatvan betegnek nyújthattak ápolást. Első igazgató-főorvosának dr. Mezei Adolfot nevezik a kis Rókus könyvei és régi receptjei.

Vastag, sulyos falaival annak idején kibirta a pesti nagy árvizet, a közelgő tótok nyomása elől azonban már nem térhet ki. Erre való tekintettel már jó néhány hónapja, majd egy éve, csöndes és lakatlan. Ugy volt, hogy a bontását már mult évben kezdik. Betegeit átvitték a Szent István-kórház telkén épült három új pavillonba. Földszinti helyiségeit bérlő kereskedői is rendre elköltözték. Helyére ötemeletes bérház kerül, amelyben majd a fővárosi gázgyár igazgatósága is új hajlékot kap.

		Iktatószám	
		Budapestre vonatkozó újságrikkek	
Szerző			
Cím		614.441	
Forrás:		1712.	
Bp. (Hely)		1913 11/22	
(Idő)		(Köt. v. füz.)	
Oldalsz.		Helyszám	
Személy		1712.	